

דעם רבינ'ס

עיוכט

לך תשפ"ב
גליון 63

אייערע קינדער זאלט איר מודיע זיין
וואס דא האט זיך גיטאן (שיהר"ו ר"ט)

דער ריינער קוואל

א גוטן שבת פאר אלע לעכטיגע קינדער.

טייערע קינדערלעך, אין די פרשיות פון פרשת בראשית ביז פרשת בא, פארציילט אונז די תורה, וויאזוי דער אויבערשטער וויל געבן פאר די אידישע קינדער דאס לאנד ארץ ישראל. גלייך אנהייב פרשת בראשית ווען די תורה הייבט אן בראשית ברא, זאגט די הייליגע רש"י אז באמת וואלט די תורה זיך געדארפט אנהייבן מיט די ערשטע מצוה וואס די אידן זענען באפוילן געווארן, "החדש הזה לכם" פון

פרשת בא, איבער די מצוה פון קדוש החדש. פארנואס הייבט די תורה אן מיט בראשית? כדי די גוים זאלן נישט קענען זאגן פאר די אידישע קינדער אז ארץ ישראל באלאנגט פאר זיי, דערפאר זאגט

די תורה 'בראשית' אז

דער אויבערשטער האט באשאפן די וועלט, און ער האט קודם געגעבן ארץ ישראל פאר די גוים און יעצט וויל ער דאס געבן פאר די אידן!

שפעטער דערציילט די תורה וויאזוי די הייליגע אבות זענען געבוירן און אלע געשעענישן און מעשיות ארום זיי, כדי צו מאכן אן אויסגעטרראטענעם וועג פאר יעדן איד אין יעדער צייט צו קענען קומען קיין ארץ ישראל.

די געוואלדיגע זכיה פון זיין ארץ ישראל, אפילו גיין דארטן פיר אמות איז שוין געשריבן אין הייליגע

ספרים. אין גמרא, מדרשים, און אין די תורה אליין איז פול מיט דעם, בפרט אין הייליגן רבינו ספרים רעדט ער ארום פון די מעלה און קדושה פון ארץ ישראל, און אז די גאנצע קדושה פון א אידיש קינד ווענד זיך אין ארץ ישראל.

מיר זען אין די פרשה וויאזוי דער אויבערשטער זאגט פאר אברהם אבינו, - וואס ער איז געווען דער ערשטער וואס האט מגלה געווען דעם אויבערשטן

אויף דער וועלט, האט אים דער א ו י ב ע ר ש ט ע ר גלייך אנטפלעקט די גרויסקייט פון קדושת ארץ ישראל, ווי עס שטייט אין די פרשה "לה לה מארצה.. אל הארץ.."

די תורה פארציילט זיין גאנצע נסיעה וואס ער האט געהאט ביז ער האט זיך טאקע באזעצט אין דעם הייליגן לאנד.

עס איז דא אן אינטערסאנטע שמועס פון רבינו תלמיד ר' יודל, וואס ער האט עס געהערט פון רבינו: אברהם אבינוס וועג איז געווען אז ער פלעגט אסאך מקרב זיין דאס אינגווארג - די בני הנעורים צום באשעפער, עס איז דאך באוואוסט אז ער האט געמאכט אסאך גרים.

ער פלעגט האבן אזא סארט וועג, ער איז אריין אינמיטן שטאט לויפנדיגערהייט און שרייען, הוי הוי,

ועוד: יש לזה כמה תחבולות למי שחפץ באמת להגן בתנקה זו של התבודדות העולה על הכל (ספרו הרב רמיה)

געווארן פונעם קרענק.

ר' שמואל הורוויץ זי"ע חלק ג'

מיר וועלן בעזרת השם יעצט פארציילן אביסל פון די קינדער יארן פון ר' שמואל האראוויץ זצ"ל, מיר געבן איבער זיין לעבנס געשיכטע וויאזוי ר' שמואל שרייבט דאס ארויס פון זיין פּרענעדיגע הארץ אינעם ספר ימי שמואל.

ווען איך בין געבוירן געווארן בין איך געווען א קינד מלא חן אין אלעמענס אויגן. דער זיידע ר' אברהם א זון פון ר' שמואל העליר זצ"ל פלעגט זיך זייער משעשע זיין מיט מיר. ווען עס איז געקומען ל"ג בעומר האט מען מיר געטראגן קיין מירון און דארט האלאקעט. ר' שמואל פארציילט אז אין יענע יארן האבן זיך צאמגענומען צום הלולא פון רבי שמעון בר יוחאי טויזנטער מענטשן אין הוינדערטער קינדער.

מיינע עלטערן האבן זיך מיט מיר זייער געפלאגט ווייל איך פלעג לייך אויף די מאזלען קרענק, ווען איך בין נאך געווען גאר יונג בין איך געווען גאר קראנק און מסכן

איך האב דאן געליטן אויפן מאגן, מיין טאטע האט אסאך געבעטן דעם באשעפער פאר מיין געזונט, ער האט זיך מתעורר געווען לתשובה און געמאכט נדרים פאר מיין גאנצע רפואה, איינע פון די נדרים וואס ער האט נודר געווען איז, אז ער וועט נישט מפסיק זיין אינמיטן לערנען, זאל זיין וואס זאל נאר זיין! ער האט געלייגט פארנט פון זיך א צעטל, "איך בעט אייך שטערט מיר נישט פון לערנען", דעם צעטל האט ער געוויזן פאר ווער עס איז געקומען רעדן צו אים אינמיטן לערנען, ער האט זיך געפירט מיט די הנהגה ביז מיט'ן אויבערשטנס רחמנות בין איך אויסגעהיילט

איך בין אריין אין חדר לערנען, דער אויבערשטער האט געהאלפן אז איך האב זייער גוט אויפגעכאפט דאס לערנען, ווייל דער באשעפער האט מיר באשאנקן מיט א גוטן קאפ. ווען מען האט אנגעהויבן לערנען חמש, פלעג איך אסאך אויבערלערנען אינדערהיים דעם חמש, איך האב דעמאלטס געליטן אויף מיינע אויגן, איז פאר מיין טאטן נישט געפאלן אז איך שטרענג זיך איבער מיט'ן לערנען, האט ער געבעטן פון מיין מלמד זאל מיר אויפמערקן אויף דעם.

ווען איך בין עלטער געווארן בין איך אריין לערנען ביי א מלמד וואס איז גראדע געווען א קרוב צו אונז, גאר אן ערליכער איד, א איש צדיק ותמים, רבי נח שלמה זכרונו לברכה. איך קען נישט ארויסברענגען זיינע גרויסע מעלות און מדות, טראצדעם וואס ער איז געווען אן ארימאן, פלעגט ביי זיין טיש שטענדיג עסן ארימע מענטשן, באגלייט מיט זיינע צדקות און מצוות וואס ער פלעגט שטענדיג טון. ער איז געווען גאר א גרויסער תלמיד חכם, און זיין דאווענען איז געווען מיט רחמים ותחנונים צום באשעפער. ער האט אריינגעלייגט אין אונז א געוואלדיגע יראת שמים, און געהאט גאר א גרויסן ליבשאפט צו די תלמידים און צו מיר.

אויף די צוויי זאכן האט ער מיר זייער אנגעזאגט: "איך זאל זיין זייער געווארנט, זיך וואשן נעגל וואסער גלייך נאכן אויפשטיין, און האבן א קאפעלע אויפן קאפ אפילו ביים שלאפן". ער פלעגט אונז דערציילן אז דער צמח צדק זצ"ל

די קבר פון ר' ישראל קורדונר

פֿלעגט אַלעמאל דאַנקן זיין מאַמע אַז זי האט אויפֿגעפֿאַסט ער זאל קיינמאל נישט גיין מיט אַן אויפֿגעדעקטן קאַפּ אָן אַ קאַפּל, און אז זי פֿלעגט אים וואַשן נעגל וואַסער פֿון גאַר אינגע עלטער, וואס דאס האט אים אַרײַנגעגעבן אַ יראַת שׁמים, ווייל די זאַכן זענען מקדש דאס קינד פֿון קלײַנווייז אָן.

רבי ישׁרײַאל קרדונער (הײלפרין) ז"ל - זיין אַרצײט פֿאַלט אויס ט' חשוון, פֿלעגט אַרײַנקומען אין בית המדרש - וואו אונז קינדער פֿלעגן לערנען, אַנגרייטן די לעכט לַכבוד שַׁבַּת, אזוי האב איך זוכה געווען אים צו זען. שפּעטער ווען איך האב געלערנט ביים מלמד רבי דוב פֿון וואַרשע זצ"ל, האט ער געהאט פינף בענדער חק לישׁראל, צום סוף פֿון די בענדער איז געווען אײַנגעבינדן דעם תיקון הפֿללי פֿון הײליגן רבי'ן, אין פֿאַרנט בײַ די הקדמה איז געשטאַנען אין אידיש דער צוזאַג פֿונעם רבי'ן "איך וועל מיך לײגען אין דער לענג און אין דער ברייט איך זאל אים אַ טובה טון, בײַ די פֿאות וועל איך אים אַרויסציען פֿון שׁאול תּחתיית" מיר קינדער פֿלעגן דאס לײנען, איך האב אָבער נישט פֿאַרשטאַנען וואס דאס מײנט, איך האב בַּכּלל נישט געוויסט אויב ס'איז נאך פֿאַרהאַן אַזאַ חסידות בַּרסלב, הײנט דערמאַן איך זיך צוריק ווי אזוי איך דאס דעמאָלט געליינט.

בײַ מיר אין פֿתּה האט גראַדע געלערנט אַן אײַנגעל וואס זיין זײַדע איז געווען אַ בַּרסלב'ער חסיד הפּגיד רבי נתן פֿון טראַוויצא ז"ל, דער אײַנגל פֿלעגט פֿרענגען אין חדר דעם ספּר ספּורי מעשׁיות און מיר האָבן געלערנט די מעשׁה פֿון די זיבן פֿעטלעך. מײן רבי רבי נח שלמה האט זײַער שטאַרק ליב געהאַט די בַּרסלב'ע חסידים, ער פֿלעגט מוסר זאָגן פֿאַר דעם בַּרסלב'ע אײַנגל. "זע צו זיין אַ אײַנגל אַ יראַת שׁמים, דיין זײַדע רבי נתן גייט דאך יעדן טאַג אויפֿן צײַן פֿונעם אַר"י ז"ל און איז מתפלל דו זאַלסט זיין אַן ערליכער אײַנגל מיט

יראַת שׁמים. ווען דער ר' נתן איז נפֿטר געוואָרן האט ער געריסן קריעה און געמאַכט די בַּרכה דיין האַמות מיט'ן שׁם ומלכות.

אײַנמאל ווען איך בין געווען נאך גאַר אַ יונג קינד, בין איך אַהײמגעקומען מיט אַ היסטעריע וויינענדיג אַן אויפֿהער, מײן טאַטע פֿרעגט מיר: "שמואל פֿאַרוואס וויינסטו?! עפּעס פֿעלט דיר? דיין רבי האט דיר געשלאָגן? אָבער פֿון גרויס צער האב איך נישט געקענט אים ענטפֿערן! איז ער געגאַנגען פֿרעגן דעם רבי'ן אויב ער האט מיר געשלאָגן? "חס ושלום" האט דער מלמד געענפֿערט: בײַדע דער מלמד מיט מײן טאַטע האָבן ענדליך געפּוּל'ט אויף מיר איך זאל זיי געבן אַן ענטפֿער, האב איך זיי ענדליך פֿאַרצײלט די סבּה פֿון מײן געוויין און זיך אַנגערופֿן: "וויאזוי קען זיין אז מען האט פֿאַרקויפט יוסף הצדיק פֿאַר די אַראַבער און ער האט געהאַט אַזעלכע סערים? (יענעם טאַג האט מען געלערנט אין חדר פֿון מכירת יוסף).

מײן טאַטע האט מיר זײַער שׁיין מסבּיר געווען אז דאס האט געמוזט געשען, כּדי די אידישע קינדער זאלן אַראַפּגיין אין מצרים, און מיר זאלן קענען פֿאַקומען די תּורה און אַרײַנגיין אין אַרץ ישׁראל.

איך געדענק אײן יאַר ווען איך נאך געווען אַ גאַר יונג קינד, איך בין אויף געווען די נאַכט פֿון הושענא רבּה און געזאַגט מיט אַלע דערוואַקסענע אײַדן משׁנה תּורה מיט תּהלים, מײן זײַדע רבי אַשׁר יחזקאל ז"ל האט זײַער הנאָה געהאַט דערפֿון האט ער מיר געגעבן אַ מתּנה אַ גראַשון, האב איך גענומען דעם מטבֿע און געוואַלט געבן פֿאַר צדקה, האט מײן זײַדע זײַער הנאָה געהאַט פֿון דעם, זאַגנדיג: "דאס אז דו געבסט דאס פֿאַר צדקה, איז בײַ מיר נאך חשׁובֿ'ער פֿון דעם אז דו ביסט אויף געווען בײַנאַכט!".

געוואלד! (ווי איינער וואס זאגט: רבזתי וועקט אייך אויף פון שלאף, עס איז דא א גאט אויף דער וועלט, אלעס ווערט געפירט נאר פון אים, וואס זענען אייך אזוי פארנארט אין די עבודה זרה'ס) די מענטשן ארום זענען אים נאכגעלאפן אזוי ווי מען לויפט נאך א משוגענעם מענטש, אבער אברהם האט זיך געהאלטן ביי זיינס, ער האט זיך געטענה'ט מיט זיי און זיי גוט אויפגעוויזן אז זיי לעבן אין א וויסטן טעות, ווייל אברהם אבינו האט זיך גוט אויסגעקענט אין אלע נארישע צודרייטע סברות האט ער זיי אויפגעוויזן ווי נאריש און פוסט זייערע חכמות זענען.

אזוי האט ער מגלה געווען די ריכטיגע הייליגע אמונה, און נאכגעשלאפט נאך זיך אביסל פונעם אינגווארג - די בני הנעורים, אלטע מענטשן האט ער נישט מקרב געווען ווייל זענען שוין פארדרייט מיט זייערע טעותים און שטותים, איז זייער שווער זיי צו אויפווייזן דעם אמת.

אברהם אבינו האט געשריבן טויזנטער ספרים וואס לערנען אויס די הייליגע אמונה, און שפעטער האט ער פון אלע זיינע קינדער איבערגעגעבן דעם דרך פאר יצחק אבינו עליו השלום וועלכער האט אויך געשריבן און פארשפרייט טויזנטער ספרים וואס געבן חזק אויף די אמונה אינעם הייליגן באשעפער און פון דארט איז עס אריבער צו יעקב אבינו עליו השלום און ער האט אויך פארשפרייט טויזנטער ספרים פון אמונה, אן א צאל ספרים.. (חיי מוהר"ן)

מען האט אמאל געפרעגט פון דעם באוואוסטן חסיד רבי שמואל שפירא זצ"ל וועגן די אידן וואס וואוינען אין ארץ ישראל, וויאזוי דארף זיי בעטן ביי לקוטי תפלות ווי ר' נתן בעט זיך צו גיין קיין ארץ ישראל נאכדעם וואס מען איז שוין זוכה צו זיין דארטן? האט ער געזאגט: "ווען מען בעט צו זיין אין ארץ ישראל, זאל מען אינזין האבן צו זוכה זיין צו די ליכטיגקייט און די קדושה פון ארץ ישראל".

עס איז באקאנט אז ר' אברהם ב"ר נחמן האט זיך 4

געפירט פון מאל צו מאל, גייענדיג אין די געטעלעך פון ארץ ישראל פלעגט ער זאגן צו זיך: "אברהם, וואו גייסטו?! איך גיי אין ארץ ישראל אברהם וואו עסטו?! אין ארץ ישראל אברהם, וואו שלאפטו?! אין ארץ ישראל".

דער הייליגער רבי שרייבט (תורה קנה) אז יעדער איינער דארף בעטן פון אויבערשטן אז ער זאל גלוסטן און בענקען קיין ארץ ישראל, און אז אלע צדיקים זאלן האבן געווען צו ארץ ישראל, און דאס איז א סגולה פאר פעס און עצבות.

פארשטייט זיך אז אפילו היינט ווען ארץ ישראל איז ליידער אונטער די הענט פון די סטרא אחרא און מען קען נישט מגלה זיין איר קדושה, קען מען אבער ממשיך זיין איר געוואלדיגע קדושה מיט די זכות פון די אבות הקדושים, אזוי ווי עס שטייט "וזכרתי את בריתי יעקב.. והארץ אנוכר" (תורה נ"ה)

ר' נתן אין תפלה פ"ד בעט זיך ביים אויבערשטן: "העלף מיר באשעפער איך זאל זוכה זיין צו קומען ווי גיכער צום הייליג לאנד, די לאנד וואס אונזערע אבות האבן גערש'נט, די לאנד וואס אלע אמת'ע צדיקים האבן געבענקט און געגלוסט צו זיין דארטן, און רוב האבן טאקע זוכה געווען צו זיין דארט און פארראכטן וואס זיי האבן געדארפט מתקן זיין".

דער אויבערשטער זאל העלפן אז אלע אידן סיי די וועלכע וואוינען אין ארץ ישראל, און אלע וועלכע בענקען און ווארטן צו קומען, זאלן זוכה זיין צו אלע קדושות וואס מען קען דארט באקומען, אריכת אפים, אמונה שלמה באמת, מבטל זיין אינגאנצן פעס מיט קפידות, זיין א געשיקטער אין עבודת ה', דינען דעם באשעפער מיט שמחה און חיות מיט גרויסע הייליגע התלהבות. און בקרוב זאלן מיר זוכה זיין אלע אינאיינעם אנטקעגן גיין משיח צדקנו, ויקבץ נדחנו מארבע פנפות הארץ, אמן.

א גוטן דוידל

וואס געדענקסטו פון דיין יוגנט,
ווען דיין טאטע איז מקורב געווארן
צום הייליגן רבי'ן?

קאמוניסטן ווען אומאן איז
נאך געווען פארמאכט.

איך דערמאן זיך יעצט ווי
איך, אלס כמעט זיבן יעריג
קינד, שטיי פארגט פון רבי'נס
ציון, נאך שחרית און דער
חסיד עפנט אויף די קעמערלעך פון זיין מח
און עס גיסט זיך ארויס טרערן פון געגועים פון
יענע שווערע יארן וואס מען האט פון קיין שום
גשמיות נישט געוואלט וויסן נאר פון איין זאך,
ווי אזוי באקומט מען זיך אריין ביים רבי'נס
ציון.

"מיר האבן פארגאסן טרערן, געמאכט נאך
תפלות און נאך תפלות און געבענקט צו
הייליגן קוואל" האט ער אונז געשילדערט
זיינע געפילן. נאך לאנגע יארן פון בענקן
און האפן, מתפלל זיין און טון פול השתדלות
וואס האט אפגעקאסט א גרויסע פארמעגן מיט
געלט, האב איך מיה ענדליך ארויסגעלאזט אויף
די ריזיקאלישע נסיעה. שווער צו שילדערן
מיינע געפילן ווען איך האב מיה ארויפגעזעצט
אויפן פליגער. מיין הארץ האט געצאפלט פאר
שרעק. וועלן מיר די קאמוניסטן איינזעצן און
תפיסה פאר ווער ווייסט ווילאנג? וועל איך
בכלל מצליח זיין אנצוקומען צום רבי'ן? סאיז
געווען א גרויסע שאלה.

מיט א שווער הארץ האב איך באטראטן
די אוקריינע ערד וואס איז אנגעזאפט מיט
אידיש בלוט. די קעי דשי בי האבן מיה שוין
אפגעווארט מיט א ברייטע קבלת פנים אלס
אמערקאנער טוריסט וואס איז פשוט געקומען
באזוכן זייער הערליכע לאנד (וואס האט מיה
אינטערעסירט ווי דער פאראיאריגע שניי).
זיי האבן מיר באגלייט און נאכגעקוקט ביי
יעדע ריר. די גאנצע צייט האב איך געטראכט

איך געדענקט מיר אלס גאר קליין אינגל,
פיר-פינף יאר אלט, ווען מיין טאטע איז
ארויסגעקומען מיט רענצלעך פון אן אוטא, ווען
איך האב אים געפרעגט וואו ער איז געווען,
האט ער מיר פארציילט אז ער איז געווען ביי א
קבר פון א צדיק אין אומאן, און דארט האט ער
געזאגט צען געמישטע קאפיטלעך תהלים, און
ווער עס זאגט די קאפיטלעך ביי דעם קבר וועט
דער צדיק ארויסנעמען פון שאול תחתיות!

איך האב זייער מקנא געווען מיין טאטע פאר
די גרויסע זכיה וואס ער האט זוכה געווען, ביי
מיר אין הארץ האב איך זייער געבענקט ווען
איך וועל אויך קענען פארן אהין און באקומען
דעם תיקון.

ווען ביסטו למעשה געפארן קיין אומאן?

פאר די זיבן יאר. איך געדענק נאך אז עס איז
דעמאלטס געווען א גרויסע שניי אין אומאן,
איך בין געווען דארט אויך מיט מיין קלענערע
ברודער. מיר זענען געגאנגען צום ציון זאגן
דעם תיקון הפללי, ווען איך האב געענדיגט, איז
צוגעקומען צו אונז אן עלטערער ברסלב'ער
חסיד. ער האט פאר מיר און פאר מיין ברודער
געגעבן א דאלאר, און פאר מיין טאטן האט ער
אויך געגעבן א הונדערטער אין האנט!

ער האט אונז דערציילט מיט א געשטיקטע
קול פון געוויין, אז ער פלעגט נאך קומען קיין
אומאן מיט מסירת נפש אין די צייטן פון די

עצות און תחבולות ווי אזוי לויז צו ווערן פון די קאמוניסטישע שפּאַנען וואס האָבן מיך נאכגעלאקערט.

יעדע עצה וואס איך האב אויסגעפלאנט און אויסגע'השבונו'ט איז דורכגעפאלן. די טעג זענען געלאפן און מיין ווינע האט שוין געהאלטן ביים אפּלויפן. איך בין געזעצן אין מיין האטעל צימער און פארגאסן טרערן. נאך אביסל תפלות און נאך תפלות, האב איך זיך מחזק געווען. נאך און נאך תפלות, האב איך אן אויפהער זיך אונטערגעזאגט.

די לעצטע פראוו אונצוקומען צום רבין איז אויך דורכגעפאלן און איך האב מיט א שווערע הארץ געמוזט פארלאזן אוקריינע. דעם רבי'נס ציון האב איך דעמאלטס נישט זוכה געווען צו באזוכן. שווער צו שילדערן מיין בענקשאפט און כסופין. א צייט שפעטער ווען איך האב ווידער געפרואווט מיין מזל האב איך ב"ה זוכה געווען צו אנקומען צום רבין. איך האב זיך אראפגעווארפן אויף די הייליגע ערד פון רבי'נס ציון און געוויינט און געוויינט און זיך נישט געקענט בארואיגן פון התרגשות.

"יעדעס מאל ווען איך זע קינדער זאגן דעם תיקון הכללי ווער איך זייער איבערגענומען", האט ער אונז געזאגט מיט א קול געשטיקט פון טרערן פון פרייד, "איך האב נאך געברענגט דא מיינע קינדער פאר די זיבן, אין צייטן ווען מען האט נישט געלאזט אידן פארן קיין אומאן!

יעצט קוק איך זיך ארום און איך שטוין ווי אזוי מען כאפט זיך ארויף אויפן פליגער און מען איז דא!"

יא, האט מיין טאטע אים געזאגט, "ענק האבן אויסגעטראטן אונזער וועג דורך תפלה און נאך תפלה און נאך אביסל תפלה ביז ענק האבן צובראכן דעם איינזענעם פורהאנג."

זייער אינטערסאנט צו הערן דוד'ל, איך זע אז

עס ליגט דיר נאך אין די ביינער, דער שמועס פון דעם ברסלב'ער חסיד, עס איז זיכער אז זיי האבן געעפנט פאר אונז דעם וועג צום רבין.

וועלכע ברסלב'ע ספר האסטו דאס ערשטע געלערנט?

משׁיבת נפש, און תורה רפ"ב וואס האט מיר זייער באנומען.

ווען ביסטו געווארן אזא פייערדיגער ברסלב'ער בחור?

אין ישיבה קטנה, האב איך געלערנט אין נישט א ברסלב'ער ישיבה, איך האב געהאט א חבר וואס איז אדורך שוועריגקייטן און ער האט באקומען א לקוטי מוהר"ן פון א ברסלב'ער בחור וואס האט דאס אים געגעבן ער זאל זיך קענען מחזק זיין און דערהאלטן. שפעטער ווען דאס שוועריקייט איז אריבער, האט ער עס מיר גערן אוועקגעגעבן, איך האב זיך צו דעם צוגעכאפט. אזוי אויך האב איך געהאט א חברתא א ברסלב'ער בחור וואס האט מיר אנגעהויבן שלעפן צו די חברות פון די ברסלב'ע בחורים פון די ישיבה וואו איך האב געלערנט.

מיר פלעגן פארן מאכן התבודדות, אזוי אויך פלעגן די ברסלב'ע בחורים פארבלייבן אין ישיבה לענגער ביי ספירה ציילן מאכנדיג קולות, און שפעטער זענען נאכגעשלעפט געווארן אסאך בחורים פון ישיבה וואס האבן צוגעגעבן צו די געשרייען!

א ווארט פאר די ברסלב'ער אינגלער?

א ברסלב'ער אינגל דארף זיין שטארק "אחד ה' אברהם", קוק נישט אויף קיינעם וואס וויל דיר דערווייטערן פון באשעפער! מען דארף זיך נישט שעמען צו זיין א ברסלב'ער חסיד, מיר האבן א גרויסן רבין, מען דארף זיך גרויס האלטן מיט דעם, עס איז א געוואלדיגע זכיה!

זיידע: הַעֲרָסְטוּ יַעֲנֵקְעֵלְע?

דו דאַרפֿסט זיין פֿרײַליך ווייל דו ביסט אין אַרץ
יִשְׂרָאֵל! און מיט דעם קענסטו האָבן אַ פֿרײַליכן
פֿנים! נו, דו דאַרפֿסט זיין אזוי פֿרײַליך אז דו זאַלסט
פֿרײַליך מאַכן די גאַנצע שטוב!

**איך וויל דיר דערצײלן וואס ר' לוי יצחק בענדער
דערצײלט איבער זיין שווער, ר' אהרן קיפליטשער
ז"ל.**

"דער שווער איז געווען אַ גרויסער אַרימאן. ווען
ער איז אַריינגעקומען אין שטוב אַרײַן, האט ער
געמאכט די שטוב פֿרײַליך כאַטש ער האט זיי
גאַרנישט געגעבן פון גרויס אַרימקײט נאר ער האט
געמאכט די שטוב פֿרײַליך, די גאַנצע שטוב איז
געווארן שמחה'דיג ווען ער איז אַריינגעקומען!
ער האט געגעבן אַ טאַנץ און אַ שפּרונג און אַ
געלעכטער ער איז געווען אַ פֿרײַליכער איד!
האט ער משמח געווען די שטוב, אַלע קינדער האט

ער משמח געווען!"

יענקעלע: יא זיידע איך גיי פון היינט זייער שטאַרק פֿרובירן צו זיין גאר פֿרײַליך ווען איך קום
אַהיים, איך וועל בעטן דעם אויבערשטן, איך זאל קענען אַרויפצײען אַן אַמֶת'ן שמייכל אויף
מיין פֿנים און דערפֿרייען מײַנע עלטערן און געשוויסטער!

זיידע: ר' לוי יצחק דערצײלט ווייטער.

"ר' מיכל זלאַטשובער האט געהאט אַ זון ר' וועלוול זבאריזשער, ער איז געקומען וואוינען
אין אַרץ יִשְׂרָאֵל. אײַנמאל ווען זיין רעבעצין איז געגאַנגען צום ים וואָסן די וועלש, האט אַ
דורכגייער אַ זאַג געגעבן: "אוי דאס איז דאך די זבאריזשער רעבעצין! האט זי זיך אַנגערופֿן:
"בעסער צו זיין אַ וואַשערין דא, ווי אײַדער אַ רעבעצין אין חוץ לאַרץ!"

דער הייליגער בעל שם הקדוש האט געזאָגט אז ער וויל קומען קיין אַרץ יִשְׂרָאֵל משמח זיין
דעם אור החיים הקדוש און זיין אַ פשוטער איד אבי זוכה צו זיין צו קומען קיין אַרץ יִשְׂרָאֵל!

די שפּע פון די גאַנצע וועלט קומט פון אַרץ יִשְׂרָאֵל! כּל העולם נזון מתמצית של אַרץ יִשְׂרָאֵל,
אַרץ יִשְׂרָאֵל שׁוֹתָה תְּחִלָּה, די גאַנצע וועלט ווערט געשפּייזט פון אַרץ יִשְׂרָאֵל, אַמעריקע
ווערט אויך געשפּייזט פון אַרץ יִשְׂרָאֵל! סתם אזוי קוקט דאך אויס אַז די גאַנצע השפּעה איז
היינט אין אַמעריקע, אַבער דער אַמת איז אַז אַמעריקע ווערט געשפּייזט פון אַרץ יִשְׂרָאֵל, און
זיי שיקן צוריק דאס געלט קיין אַרץ יִשְׂרָאֵל! (לפי טעם זקנים פרשת לך לך תשל"ה)

**בחינה אויף ספורי מעשיות
די צענטע מעשה (3)
דער בערגיך מיטן ארעמאן**

צו ענטפערן די בחינות און אריינגיין אינעם גורל

רופט, 02-5-3333-72

1-518-329-9149 646-518-1095

צו הערן די געווינער דרוק נומער 4

- ט. וואס האט דער זון פון בערגיך געטאן אין מדבר?**
- ער האט זיך געמאכט א ארט (פלאץ) דארט צו זיצן
 - ער האט זיך געמאכט כלי שיר
 - ביידע תשובות זענען ריכטיג
- י. וואו האט ער באהאלטן די כתב וואס ער האט באקומען פון די טאכטער פון קסר?**
- אין א בוים
 - אין א הייל
 - אין א גרוב אין דער ערד
- יא. פארוואס האט ער מיישב געווען אז ער מוז אוועק גיין פון די מדבר?**
- ווייל ער האט נישט געהאט וואס צו עסן
 - ווייל די בויער זענען געווארן אויסגעמישט, האט ער שוין נישט קיין שאטן
 - ווייל ער וועט משוגע ווערן פון צער אז ער האט נישט די כתב
- יב. צו וואו איז ער נאכדעם אונגעקומען?**
- צו א וואוסטער מדבר
 - צו א גרויסע מדינה
 - צו א ישוב
- יג. וועלכע סימנים האט ער איבעגעגעבן פאר דער קעניג פון יענע לאנד?**
- די זיבן וואסערן
 - די כתב וואס ער האט באקומען פון די בת קיסר
 - די סימן אין וועלכע בוים ער האט באהאלטן די כתב
- יד. וואס האט דער קעניג געטאן פארן זון פון בערגיך?**
- ער האט אים פארשיקט הונדערט מייל
 - ער האט אים פארשיקט צוויי הונדערט מייל
 - ער האט אים געמאכט פאר א יעדניאל
- טו. וואס האט דער זון פון בערגיך נאכדעם געטאן?**
- ער האט איבער געגעבן די סימנים פאר א אנדער קעניג און האט צו געלייגט נאך א סימן
 - ער איז אליין געגאנגען צו די טאכטער פון קיסר
 - ער איז צוריק געגאנגען אין מדבר
- טז. וואס לערנסטו זיך דערווייל ארויס פון די מעשה?**
- די נאמנות פון די טאכטער פון קיסר צו דער בן בערגיך
 - די יאוש פון דער בן בערגיך

- א. צו וואו איז דער זון פון בערגיך אונגעקומען נאכן גיין אויפן ים?**
- צו א מדבר
 - צו א ישוב
 - צו א גרויסע מדינה
- ב. וויפיל צייט האט ער געטראכט דארט צו בלייבן?**
- אפאר יאר
 - ווי לאנג ער לעבט
 - ביז דער קעניג וועט אים זוכן
- ג. האט דער קיסר געוואוסט די אמת אויב דער זון פון בערגיך לעבט?**
- יא
 - ניין
 - ער איז געווען מסופק
- ד. וועלכע שידוכים האט מען אנגעהויבן רעדן פאר די טאכטער פון קיסר?**
- מיט קעניגן
 - חשובע הערן
 - גרויסע עשירים
- ה. וואו איז די טאכטער פון קיסר געזיצן מיט אירע חבר'טעס?**
- אין א קעניגליכן פאלאץ וואס מ'האט איר געבויט
 - אין איר מאמע'ס הויז
 - אין א חצר וואס איר טאטע האט פאר איר געמאכט
- ו. וואס האט די טאכטער פון קיסר דארט געטאן?**
- געמאלעוועט בילדער
 - געזונגען
 - געשפילט אויף כלי שיר
- ז. וואס האט זי גענטפערט אויף אלע שידוכים וואס מ'האט איר פאר געלייגט?**
- איך וועל זיך איבער טראכטן
 - איך וועל פרעגן דער קיסר
 - אבער די זיבן וואסערן זענען דיר ניט איבער געגאנגען
- ח. ווער האט פארשטאנען וואס דאס מיינט?**
- אלע קעניגן
 - נאר איין קעניג
 - קיינער האט נישט פארשטאנען

די וואסערן זענען אָפּער איַפּער דיר ניט אַרײַבער גיגאַנגען - מיט אסאך הצלחה!!!